

Dosarul nr. 2rh-100/2020

prima instanță: Judecătoria Strășeni (jud: T. Culava)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Pruteanu, A. Minciuna, I. Cimpoi)

instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: Sv. Novac, T. Vieru, Iu. Bejenaru, O. Sternioală, V. Clevadi)

ÎNCHEIERE

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Gabriela Osipenco și Rodica Vladicescu, contrasemnată de avocatul Alexei Kebeș,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Munteanu Ivan și Munteanu Gheorghe Ivan, intervenient principal Munteanu Tamara împotriva lui Munteanu Gheorghe Ștefan cu privire la repararea prejudiciului material și moral și cererea reconvențională depusă de Munteanu Gheorghe, intervenient principal Munteanu Zinaida împotriva Munteanu Ivan și Munteanu Gheorghe cu privire la repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 11 februarie 2015 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă:

La 09 ianuarie 2008, Ivan Munteanu și Munteanu Gheorghe Ivan au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Ștefan Munteanu solicitând încasarea prejudiciului material și moral în sumă de 400000 de lei, încasarea prejudiciului material și moral în sumă de 200000 de lei, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanții au invocat că, în data de 09 decembrie 2005 în privința pârâtului a fost emisă o sentință de condamnare, care ulterior fiind modificată, a rămas irevocabilă din anul 2007. Astfel, au precizat că în rezultatul leziunilor corporale cauzate de către pârât, prin aplicarea loviturilor de cuțit, Ivan Munteanu a fost internat în spitalul central din raionul Strășeni, unde a fost operat și s-a aflat la tratament în regim staționar și ambulatoriu de la data de 29 septembrie 2004 până la data de 23 martie 2005, apoi la 13 aprilie 2006 în legătură cu complicațiile apărute, Ivan Munteanu a fost operat în mod repetat.

Totodată, au menționat că în perioada dată, Ivan Munteanu nu a lucrat, aflându-se sub supravegherea medicilor, fiind permanent însoțit de cineva din membrii familiei pentru a-l ajuta să se deplaseze. În legătură cu lipsa mijloacelor financiare, Ivan Munteanu nu avea posibilitatea să obțină poliță de asigurare medicală pentru tratamentul în staționar, iar starea de neajutorare, starea psihologică și crearea dificultăților suplimentare familiei l-au deprimat.

Reclamanții au indicat că, Ivan Munteanu a suportat cheltuieli pentru medicamente, transport și servicii juridice. Drept urmare, i-a fost cauzat un prejudiciu material și prejudiciu moral.

La fel, au afirmat că lui Munteanu Gheorghe Ivan i-au fost cusute rănilor cauzate prin aplicarea loviturilor cu cuțitul și s-a aflat la tratament ambulatoriu de la data de 29 septembrie 2004 până la data de 02 decembrie 2004. Astfel, Munteanu Gheorghe Ivan a fost nevoit să întrerupă studiile la Colegiul de Ecologie din mun. Chișinău, iar împreună cu familia sa s-au simțit fizic și psihologic desconsiderați. Îngrijind de tatăl său Munteanu Ivan, nu a avut posibilitatea de a se angaja în câmpul muncii, ceea ce a cauzat o durere sufletească și psihologică suplimentară. Pe toată perioada tratamentului, pârâtul niciodată nu a acordat un ajutor.

La 06 februarie 2008 Munteanu Gheorghe Ștefan a depus cerere reconvențională împotriva lui Munteanu Ivan și Munteanu Gheorghe Ivan solicitând încasarea în mod solidar cu titlu de prejudiciu moral suma de 600000 de lei.

În motivarea cererii reconvenționale, reclamantul a invocat că, în rezultatul acțiunilor ilegale ale pârâților, exprimate prin cauzarea vătămarilor corporale, i-a fost prejudiciată sănătatea sa, fapt ce a generat suferințe fizice și retrairi sufletești.

Prin încheierea protocolară din 03 octombrie 2008 a Judecătorei Strășeni, Tamara Munteanu a fost atrasă în proces în calitate de intervenient principal.

Ulterior, Tamara Munteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Munteanu Gheorghe Ștefan, prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 200000 de lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii, Tamara Munteanu a indicat că, în rezultatul acțiunilor ilegale săvârșite de către Munteanu Gheorghe Ștefan, a fost traumată moral, deoarece de când soțul și fiul au fost răniți, ea nu mai are liniște și tihnă. La fel, familiei sale i-a fost înjosită demnitatea.

Prin încheierea protocolară din 31 octombrie 2008 a Judecătorei Strășeni, a fost primită cererea de chemare în judecată depusă de Tamara Munteanu.

La 20 noiembrie 2008, în cadrul ședinței de judecată, Zinaida Munteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Munteanu Ivan și Munteanu Gheorghe Ivan, solicitând încasarea în mod solidar a prejudiciului moral în sumă de 200000 de lei.

În motivarea acțiunii, Zinaida Munteanu a invocat că, în rezultatul acțiunilor ilegale ale lui Munteanu Ivan și Munteanu Gheorghe Ivan i-a fost cauzat prejudiciu moral caracterizat prin depășirea cu dificultate a retrăirilor sufletești.

Prin încheierea protocolară din 20 noiembrie 2008 a Judecătorei Strășeni, Zinaida Munteanu a fost admisă în proces, în calitate de intervenient principal și a fost primită cererea de chemare în judecată depusă de Zinaida Munteanu.

Ulterior la 04 februarie 2011, intervenientul principal Tamara Munteanu a renunțat la pretenția înaintată împotriva lui Munteanu Gheorghe Ștefan cu privire la recuperare a prejudiciului moral, renunța admis de instanța de judecată la aceeași dată cu încetarea procesului în partea dată.

Prin hotărârea din 04 februarie 2011 a Judecătorei Strășeni a fost admisă parțial acțiunea înaintată și s-a încasat de la Munteanu Gheorghe Ștefan în beneficiul lui Munteanu Gheorghe Ivan suma de 16933 de lei, inclusiv: 1933 de lei - prejudiciul material, 10000 de lei - compensarea cheltuielilor de asistență juridică

și 5000 de lei -prejudiciul moral; în rest, acțiunea civilă înaintată de Munteanu Ivan împotriva lui Munteanu Gheorghe Ștefan a fost respinsă; s-a respins acțiunea înaintată de Munteanu Gheorghe Ivan împotriva lui Munteanu Gheorghe Ștefan cu privire la recuperarea prejudiciului moral; s-a respins ca fiind nefondată acțiunea reconvențională înaintată de Munteanu Gheorghe Ștefan împotriva lui Munteanu Ivan și Munteanu Gheorghe Ivan cu privire la repararea prejudiciului moral; s-a elinerat Munteanu Gheorghe Ștefan de la plata taxei de stat; s-a respins ca fiind nefondată cererea intervenientului principal Zinaida Munteanu împotriva lui Munteanu Ivan și Munteanu Gheorghe Ivan cu privire la recuperarea prejudiciului moral.

Prin decizia din 01 noiembrie 2011 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Munteanu Ivan și Munteanu Gheorghe Ștefan și a fost casată hotărârea din 04 februarie 2011 a Judecătoriei Strășeni cu remiterea cauzei la nouă rejudecare.

La 05 decembrie 2012, Munteanu Ivan, Munteanu Gheorghe Ivan și Munteanu Tamara au depus cerere de completare a cerințelor, solicitând încasarea de la Munteanu Gheorghe Ștefan în beneficiul lui Munteanu Ivan Ștefan a prejudiciului material în suma de 200000 de lei și prejudiciului moral în sumă de 200000 de lei, dobânzii de întârziere în sumă de 47900 de lei pentru despăgubirea prejudiciului nepatrimonial, din anul 2004 până în prezent, precum și o dobândă egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei, încasarea de la Munteanu Gheorghe Ștefan în beneficiul lui Munteanu Gheorghe Ivan a prejudiciului moral suma de 100000 de lei și în beneficiul Tamarei Munteanu – 100000 lei.

Prin încheierea protocolară din 05 februarie 2013 a Judecătoriei Strășeni a fost exclusă din proces coreclamanta Tamara Munteanu.

Prin hotărârea din 20 iunie 2013 a Judecătoriei Strășeni a fost admisă parțial acțiunea și a fost încasat de la Munteanu Gheorghe Ștefan în beneficiul lui Munteanu Ivan Ștefan prejudiciul material în sumă de 46574,90 de lei și prejudiciul moral în sumă de 5000 de lei, iar în total suma de 51574,90 de lei; în rest cerințele au fost respinse; părțile au fost eliberate de la plata taxei de stat.

Prin decizia din 02 octombrie 2013 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Munteanu Gheorghe și a fost menținută hotărârea din 20 iunie 2013 a Judecătoriei Strășeni.

Prin decizia din 07 mai 2014 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Munteanu Gheorghe Ștefan și s-a casat integral decizia din 02 octombrie 2013 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Prin decizia din 30 iulie 2014 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Munteanu Gheorghe Ștefan și s-a menținut hotărârea din 20 iunie 2013 a Judecătoriei Strășeni.

La 04 decembrie 2014, Munteanu Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei din 30 iulie 2014 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri.

La 14 ianuarie 2015, Munteanu Gheorghe Ștefan a depus o cerere prin care a solicitat retragerea recursului depus împotriva deciziei din 30 iulie 2014 a Curții de Apel Chișinău, motivând că au soluționat problema pe cale amiabilă.

Prin încheierea din 11 februarie 2015 a Curții Supreme de Justiție s-a admis retragerea recursului de către Munteanu Gheorghe Ștefan și s-a încetat procedura de recurs, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Munteanu Ivan și Munteanu Gheorghe Ivan, intervenient principal Munteanu Tamara împotriva lui Munteanu Gheorghe Ștefan cu privire la repararea prejudiciului material și moral și cererea reconvențională depusă de Munteanu Gheorghe, intervenient principal Munteanu Zinaida împotriva Munteanu Ivan și Munteanu Gheorghe cu privire la repararea prejudiciului moral; s-a menționat că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceluiași recurent cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri.

Prin încheierea din 25 martie 2015 a Curții Supreme de Justiție s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Gabriela Osipenco, în interesele lui Munteanu Gheorghe Ștefan.

Prin încheierea din 03 iunie 2015 a Curții Supreme de Justiție s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Munteanu Gheorghe Ștefan.

La 16 noiembrie 2020, Gabriela Osipenco și Rodica Vladicescu (moștenitori legali după decesul lui Munteanu Gheorghe Ștefan), în temeiul art. 449 lit.b) Cod de procedură civilă, au depus cerere de revizuire, contrasemnată de avocatul Alexei Kebeș, prin care au solicitat primirea spre examinare a prezentei cererii de revizuire, anularea încheierii din 11 februarie 2015 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a încetat procedura de recurs, reluarea procesului și admiterea cererii de recurs din 04 decembrie 2014 depusă de Munteanu Gheorghe Ștefan prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri.

În motivarea cererii de revizuire s-a invocat că în numele lui Munteanu Gheorghe Ștefan a depus o cerere de retragere a recursului și prin încheierea din 11 februarie 2015 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis cererea de retragere a recursului și s-a încetat procedura de recurs.

Concomitent, au remarcat că în temeiul plângerii lui Munteanu Gheorghe Ștefan a fost intentată cauza penală pe faptul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 352 alin.(2) Cod penal. Ulterior, conform raportului de expertiză nr. 1770-1779 din 12 august 2020 s-a constatat că textul scris pe cererea de retragere a recursului a fost executat de către Tamara Munteanu.

Totodată, au declarat că Munteanu Gheorghe Ștefan a decedat la 17 septembrie 2018. Astfel, la 27 februarie 2019, Gabriela Osipenco și Rodica Vladicescu au obținut certificat de moștenitor legal. Prin încheierea din 15 iulie 2020 a Judecătoria Strășeni, în procedura de executare, a fost dispusă înlocuirea debitorului Munteanu Gheorghe Ștefan cu succesorii Gabriela Osipenco și Rodica Vladicescu.

Copia cererii de revizuire a fost expediată în adresa intimatului conform scrisorii de însoțire datate cu 23 noiembrie 2020 (Vol.II, f.d.191) și a fost recepționată la 01 decembrie 2020, conform avizului de recepție (Vol.II, f.d.193).

La 03 decembrie 2020, prin cererea depusă, Munteanu Ivan Ștefan a solicitat respingerea cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Verificând încheierea supusă revizuirii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge ca fiind inadmisibilă

cererea de revizuire depusă de Gabriela Osipenco și Rodica Vladicescu, contrasemnată de avocatul Alexei Kebeș, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Astfel, Colegiul a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, or, este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat.

Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, mutatis mutandis, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75, cauza Eriksson vs Suedia, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza Pönkä vs Estonia, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33 – 34).

În temeiul art. 446 alin. (1) Cod de procedură civilă pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

În sensul art. 447 Cod de procedură civilă, sunt în drept să depună cerere de revizuire: a) părțile și alți participanți la proces; b) persoanele care nu au participat la proces, dar care sînt lezate în drepturi prin hotărîrea, încheierea sau decizia judecătorească; c) Agentul guvernamental, precum și subiecții menționați la lit.a) și b) din prezentul articol, în cazurile prevăzute la art.449 lit.g) și h).

În virtutea art. 448 alin. (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărîre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărîrea sau a emis o nouă hotărâre.

În speță, Colegiul precizează că cererea de revizuire a fost depusă de Gabriela Osipenco și Rodica Vladicescu, în calitate de moștenitori legali ai defunctului Munteanu Gheorghe Ștefan, care a decedat la 17 septembrie 2018 (Vol.II, f.d.157). Calitate de moștenitori legali este confirmată prin certificatul de moștenitor legal nr. 557 din 27 februarie 2019 (Vol.II, f.d.159).

Totodată, revizuențele au afirmat că prin încheierea din 15 iulie 2020 a Judecătoriei Strășeni a fost dispusă înlocuirea debitorului Munteanu Gheorghe Ștefan cu succesorii Gabriela Osipenco și Rodica Vladicescu, în procedura de executare inițiată în baza documentului executoriu eliberat în temeiul hotărârii din 20 iunie 2013 a Judecătoriei Strășeni.

În continuare, Colegiul notează că, revizuențele, la înaintarea cererii de revizuire, au invocat prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă ca temei de revizuire, adică revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Concomitent Colegiul învederează că de rînd cu condițiile sus-menționate referitor la persoanele care sunt în drept de a depune cerere de revizuire, actele judecătorești supuse revizuirii, instanța competentă de a examina cererea de

revizuire, o condiție obligatorie constituie și termenele de depunere a cererii de revizuire și calculul acestora.

În conformitate cu art. 450 Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune: b) în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art.449 lit.b).

Pornind de la temeiul de drept inserat în cererea de revizuire, art.449 lit. b) Cod de procedură civilă, precum și de la termenul de declarare a acestei în sensul art.450 lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul reține că revizuențele au omis termenul prevăzut de legea procesuală.

Or, însăși încheierea Curții Supreme de Justiție a cărei revizuire este solicitată prin cererea înregistrată la 16 noiembrie 2020 (Vol.II, f.d.149-153), a fost pronunțată la 11 februarie 2015 (Vol.II, f.d.61-65), iar art. 450 lit. b) Cod de procedură civilă stipulează expres că cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art.449 lit.b).

Chiar dacă legiuitorul indică la dreptul revizuentului de a depune cerere de revizuire în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, adițional legislatorul stabilește cert „dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a [...] încheierii [...]”.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, la caz, cererea de revizuire depusă la 16 noiembrie 2020, a fost depusă cu omiterea termenelor specificate la art. 450 lit.b) Cod de procedură civilă și respectiv urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

Or, în virtutea art. 453 alin. (1) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite unul din următoarele acte de dispoziție: a) încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Adițional, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova).

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Gabriela Osipenco și Rodica Vladicescu, contrasemnată de avocatul Alexei Kebeș, împotriva încheierii din 11 februarie 2015 a Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Gabriela Osipenco și Rodica Vladicescu, contrasemnată de avocatul Alexei Kebeș, împotriva încheierii din 11 februarie 2015 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Munteanu Ivan și Munteanu Gheorghe Ivan, intervenient principal Munteanu Tamara împotriva lui Munteanu Gheorghe Ștefan cu privire la repararea prejudiciului material și moral și cererea reconvențională depusă de Munteanu Gheorghe, intervenient principal Munteanu Zinaida împotriva Munteanu Ivan și Munteanu Gheorghe cu privire la repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Galina Stratulat